

نویسنده: جوردن لیز (Jordan Liz).
منبع و تاریخ نشر: انتی وار «26 20-04-24».
برگردان: پوهندوی دوکتور سیدحسام «مل».

پاپ درست می‌گوید – جنگ آمریکا و اسرائیل با ایران، نظریه جنگ عادلانه را نقض می‌کند

The Pope Is Right – The US-Israeli War With Iran Violates Just-War Theory

*****

در دهم آوریل، پاپ لئو چهاردهم در توئیتر/ایکس نوشت: «خداوند هیچ درگیری را برکت نمی‌دهد. هر کسی که شاگرد مسیح، شاهزاده صلح، باشد، هرگز در کنار کسانی که زمانی شمشیر به دست داشتند و امروز بمب می‌اندازند، نیست. اقدام نظامی فضایی برای آزادی یا زمان #صلح ایجاد نخواهد کرد، که تنها از ترویج صبورانه همزیستی و گفتگو بین مردم حاصل می‌شود.»

محکومیت جنگ توسط پاپ، خشم «رئیس جمهور صلح» خودخوانده و متحدانش را برانگیخت. در TruthSocial، رئیس جمهور ترامپ، پاپ را «ضعیف در جرم، ضعیف در سلاح‌های هسته‌ای» و «برای سیاست خارجی وحشتناک» توصیف کرد. در یک رویداد Turning Point USA، معاون رئیس جمهور جی. دی. ونس اظهار داشت: «وقتی پاپ می‌گوید که خدا هرگز در کنار افرادی که شمشیر به دست می‌گیرند نیست، بیش از یک سنت ۱۰۰۰ ساله از نظریه جنگ عادلانه وجود دارد.» مایک جانسون، رئیس مجلس نمایندگان، نیز «کمی جا خورد». او به خبرنگاران گفت: «این یک موضوع کاملاً حل‌شده در الهیات مسیحی است. چیزی به نام دکترین جنگ عادلانه وجود دارد.» با این حال، جنگ عادلانه دقیقاً همان نکته‌ای است که پاپ به آن اشاره می‌کند. همانطور که اسقف جیمز ماسا، رئیس کمیته دکترین کنفرانس اسقف‌های کاتولیک ایالات متحده، در بیانیه‌ای گفت:

«بیش از هزار سال است که کلیسای کاتولیک نظریه جنگ عادلانه را آموزش داده است و این همان سنت دیرینه‌ای است که پدر مقدس با دقت در نظرات خود در مورد جنگ به آن اشاره می‌کند. یکی از اصول ثابت این سنت هزار ساله این است که یک ملت تنها زمانی می‌تواند به طور مشروع شمشیر را «در دفاع از خود، زمانی که تمام تلاش‌های صلح شکست خورده باشد» به دست گیرد (کاتشیسیم کلیسای کاتولیک، شماره ۲۳۰۸). یعنی، برای اینکه یک جنگ عادلانه باشد، باید دفاعی در برابر دیگری باشد که به طور فعال جنگ را آغاز می‌کند، که همان چیزی است که پدر مقدس در واقع گفت: «او به دعاهای کسانی که جنگ را آغاز می‌کنند گوش نمی‌دهد.»

در نهایت، این توسل به نظریه جنگ عادلانه توسط ونس و جانسون، پاسخی ناامیدانه از سوی یک دولت گناهکار تاریخی است. تا به امروز، ترامپ حملات نظامی را در ۱۰ کشور مجاز دانسته است: افغانستان، عراق، یمن، پاکستان، سومالی، لیبی، سوریه، ونزوئلا، نیجریه و ایران. در حال حاضر، طبق گزارش‌ها، پنتاگون در حال آماده شدن برای اقدام نظامی علیه کوبا است - کشوری که ترامپ... بارها تهدید به «گرفتن» کرد. این تهاجم ماه‌ها پس از آن رخ می‌دهد که دولت ترامپ محاصره کامل نفتی را اعمال کرد که باعث رنج و گرسنگی گسترده در آنجا شده است. هیچ تفسیری از نظریه جنگ عادلانه هرگز چنین خشونت بی‌رحمانه و بی‌معنی را توجیه نمی‌کند.

نظریه جنگ عادلانه

نسخه‌های مدرن نظریه جنگ عادلانه به سه جزء تقسیم می‌شوند: اول، حق جنگ، یا شرایطی که تحت آن یک ملت می‌تواند به طور موجه جنگ را آغاز کند. این شامل موارد زیر است: (۱) یک هدف عادلانه (مثلاً دفاع از خود، محافظت از بی‌گناهان)، (۲) جنگ باید آخرین راه حل باشد، (۳) نیت درست (یعنی جنگ باید به خاطر عدالت انجام شود - نه منافع شخصی یا شخصی)، و (۴) توسط یک مرجع ذیصلاح اعلام شود.

جزء دوم عبارت است از: حق جنگ، یا نحوه انجام یک جنگ عادلانه. این شامل موارد زیر است: (۱) تمایز بین غیرنظامیان و رزمندگان و (۲) تناسب (یعنی به کارگیری حداقل میزان خشونت لازم برای دستیابی به هدف - مهم نیست که هدف چقدر عادلانه باشد، تخریب بیش از حد نا عادلانه است).

در نهایت، جزء سوم عبارت است از: حق جنگ پس از جنگ، یا اینکه ملت‌ها پس از توقف جنگ، از جمله در طول آتش‌بس، چگونه باید عمل کنند. این شامل موارد زیر است: (۱) عدم مجازات غیرنظامیان، (۲) احترام به حقوق و سنت‌های شکست خوردگان، (۳) عدم سوءاستفاده از ملت شکست‌خورده، و (۴) توانبخشی متجاوز برای جلوگیری از خشونت‌های آینده.

جنگ‌های ترامپ به طور مداوم این معیارها را نقض می‌کنند. جنگ ایالات متحده و اسرائیل با ایران را در نظر بگیرید

جاس اد بلوم (Ad Bellum) ترامپ ادعا می‌کند که این جنگ برای جلوگیری از توسعه سلاح‌های هسته‌ای توسط ایران ضروری بوده است. با این حال، او پیش از این ادعا کرده بود که عملیات «چکش نیمه‌شب» «برنامه هسته‌ای ایران را به طور قابل توجهی تضعیف کرده است». هیچ مدرکی وجود ندارد که نشان دهد ایران در حال توسعه سلاح هسته‌ای بوده، جاه‌طلبی‌هایی برای توسعه سلاح‌های هسته‌ای داشته یا اینکه آنها تهدیدی فوری برای ایالات متحده محسوب می‌شوند. در اینجا هیچ دلیل موجهی وجود ندارد.

این جنگ همچنین آخرین راه حل نبود. ایران نه تنها در حال مذاکره با ایالات متحده بود، بلکه در مورد برنامه هسته‌ای خود امتیازات بزرگی به دولت ترامپ نیز داد. بدر بن حمد البوسعیدی، وزیر امور خارجه عمان، که واسطه این مذاکرات بود، گفت: «من انعطاف‌پذیری زیادی از هر دو طرف دیده‌ام و معتقدم که واقعاً مسئله فقط ادامه دادن به آن و ادامه مذاکره برای رسیدن به آن خط پایان است.» با این حال، ترامپ به طور یکجانبه تصمیم گرفت این مذاکرات سازنده را بر اساس یک «احساس» - نه ضرورت - متوقف کند.

دولت ترامپ دلایل متعددی، اغلب متناقض، برای این جنگ ارائه کرده است. نکته قابل توجه این است که بنیامین نتانیا هو، نخست وزیر اسرائیل، اظهار داشت که «۴۰ سال است که آرزوی» این جنگ را داشته است. رئیس جمهور ترامپ بارها تأکید کرده است که «اگر به من بود، نفت را می‌گرفتم، نفت را نگه می‌داشتم، پول زیادی به همراه داشت.» این، به هر حال، همان کاری است که او پس از ربودن رئیس جمهور نیکولاس مادورو در ونزوئلا انجام داد. همانطور که ترامپ گفت، پس از (به حق) برنده نشدن جایزه صلح نوبل، «دیگر احساس تعهد نمی‌کند که صرفاً به صلح فکر کند». اقدامات او در ایران، ونزوئلا و جاه‌های دیگر این را نشان می‌دهد. آنها نه با پیگیری عدالت یا صلح، بلکه با منافع شخصی و مالی هدایت می‌شوند.

در مورد اختیارات مناسب، قانون اساسی واضح است: تنها کنگره قدرت «اعلان جنگ» را دارد. عدم تأیید کنگره به معنای عدم جنگ عادلانه است.

Jus In Bello

در همان روز اول جنگ، ایالات متحده به یک مدرسه ابتدایی دخترانه حمله کرد و بیش از ۱۷۵ نفر را کشت. فدراسیون بین‌المللی صلیب سرخ و هلال احمر گزارش می‌دهد که از زمان آغاز حملات آمریکا و اسرائیل، حداقل ۱۹۰۰ نفر در ایران کشته و ۲۰۰۰۰ نفر زخمی شده‌اند. در ۹ مارس، علی جعفریان، معاون وزیر بهداشت ایران، گزارش داد

که ۵۲ مرکز درمانی، ۱۸ مرکز خدمات اورژانس و ۱۵ آمبولانس آسیب دیده یا نابود شده‌اند. حملات آمریکا و اسرائیل همچنان یک کنیسه در تهران را «کاملاً ویران» کرد و حداقل ۳۰ دانشگاه تحت تأثیر قرار گرفتند. ترامپ حتی تا آنجا پیش رفته که تهدید کرده است: «تمام یک تمدن امشب خواهد مرد و دیگر هرگز باز نخواهد گشت.» واضح است که هیچ تمایزی بین غیرنظامیان و رزمندگان رعایت نمی‌شود.

پیت هگست، وزیر جنگ، در نقض آشکار قوانین بین‌المللی، متعهد می‌شود که «هیچ بخشش و رحمی برای دشمنان ما وجود ندارد». در ۲ مارس، او اظهار داشت: «هیچ قانون احمقانه‌ای برای درگیری، هیچ باتلاق ملت‌سازی، هیچ تمرین دموکراسی‌سازی، هیچ جنگ درست سیاسی وجود ندارد. ما برای پیروزی می‌جنگیم و زمان یا جان انسان‌ها را هدر نمی‌دهیم.» «هیچ عذرخواهی و هیچ تردیدی» وجود نخواهد داشت، زیرا «ما دیگر مدافع نیستیم. ما جنگجو هستیم، آموزش دیده‌ایم تا دشمن را بکشیم و اراده‌اش را بشکنیم.» ترامپ نیز به اعتراف خودش «اصلاً نگران جنایات جنگی نیست» نکته اینجا روشن است: خشونت بیش از حد اولین راه حل این دولت است.

جاس پست بلوم در زمان نگارش این متن، ایالات متحده و ایران با آتش بس موافقت کرده‌اند. پس از دور اول مذاکرات، ونس، که ریاست هیئت آمریکایی را بر عهده داشت، گفت که ایران تصمیم گرفته است «شرایط ما را نپذیرد». او اظهار می‌کند: «خبر بد این است که ما به توافق نرسیده‌ایم و فکر می‌کنم این خبر بد برای ایران بسیار بیشتر از خبر بد برای ایالات متحده آمریکا است.» عبارت ونس روشن می‌کند که ایالات متحده با ایران به عنوان دو طرف برابر مذاکره نمی‌کند. این تعجب آور نیست. در طول این درگیری، ترامپ بارها از رهبران ایران به عنوان «دیوانه» و «حرامزاده‌های دیوانه» یاد کرده است. مارکو روبیو، وزیر امور خارجه، آنها را «دیوانه»، «مجنون» و «متعصبان مذهبی» توصیف کرده است. این بی‌احترامی به مردم ایران تنها به تنش‌های بیشتر منجر می‌شود و صلح پایدار را غیرممکن می‌سازد. در واقع، ایالات متحده در ابتدا با اعمال محاصره خود بر تنگه هرمز، در طول این آتش‌بس به دنبال تشدید خصومت‌ها بود. هدف در اینجا روشن بود: ایالات متحده با مسدود کردن صادرات نفت آنها، امیدوار بود ایران را به تسلیم وادار کند. به دلیل تحریم‌ها، اقتصاد ایران از قیل شکننده است - محاصره می‌تواند عواقب مالی و انسانی بزرگی داشته باشد. حتی در طول آتش‌بس، اولین گزینه دولت ترامپ ایجاد رنج جمعی است.

در بحبوحه آتش‌بس لبنان، ایران موافقت کرده است که تنگه را باز کند. با این حال، ترامپ اعلام کرده است که محاصره آمریکا بر کشتی‌ها و بنا در ایران «به طور کامل ادامه خواهد یافت».

در نهایت، این جنگ، جنگ دفاع از خود نیست. این جنگ پیشگیرانه علیه یک تهدید مشروع نیست. این جنگ، جنگ شکوه و فتح است. این جنگ گناه است.

خشونت و رنجی که ایالات متحده و اسرائیل ایجاد کرده‌اند، هرگز قابل جبران نیست. با این حال، ما می‌توانیم و باید طرف‌های مسئول را پاسخگو نگه داریم. ترامپ، نتانیا‌هو و هر کسی که در دولت‌هایشان این جنگ را ممکن ساخته است، باید به دست عدالت سپرده شود. آنها بارها و بارها نشان داده‌اند که فاقد شخصیت اخلاقی لازم برای رهبری یک ملت هستند. عدالت نیز ایجاب می‌کند که غرامت پرداخت شود. در حالی که هیچ غرامتی نمی‌تواند جبران از دست دادن جان بی‌گناهان را کند، باید ابزار و منابع لازم برای بازسازی ملت ایران در اختیار این کشور قرار گیرد.

در 16 آوریل، پاپ لئو چهاردهم اظهار داشت: «جهان توسط مشتی ظالم ویران می‌شود، اما توسط بسیاری از برادران و خواهران حامی در کنار هم ننگه داشته می‌شود.» بار دیگر، پاپ درست می‌گوید - ما هرگز نباید از تلاش برای ساختن جهانی صلح‌آمیزتر و عادلانه‌تر دست برداریم. جهانی که در آن مردم ارتقا می‌یابند، نه اینکه زیر آوار دفن شوند. جهانی که در آن کودکان بدون ترس از «خشم‌آپستین» در امنیت و سلامت بزرگ شوند؛ جهانی که در آن عشق، شفقت و احترام به دیگران بر جنگ، مرگ و ویرانی غلبه کند.

این کتاب در ابتدا در کامن دریمز منتشر شد.

سطری چند در مورد نویسنده این مقاله :

جردن لیز دانشیار فلسفه در دانشگاه ایالتی سن خوزه است. او در زمینه مسائل نژاد، مهاجرت و سیاست تعلق خاطر تخصص دارد.

..... **با تقدیم احترام «2026-04-26»**

.....